

ΑΡ. 3538ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 14

1. Διαδικασία:

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο Παροχής Χορηγίων για την Υποβοήθηση Μεταποιητικών Βιομηχανικών Μονάδων στην Εγκατάσταση Συστημάτων Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου, με βάση το άρθρο 21, αποτελεί υφιστάμενο πρόγραμμα.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθινη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η υποβοήθηση των μεταποιητικών μονάδων, που λειτουργούσαν πριν από την 1.1.1993, στην εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης. Συστήματα ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης είναι—
 - (i) συστήματα επεξεργασίας και διάθεσης υγρών ή/και στερεών αποβλήτων.
 - (ii) συστήματα ανακύκλησης ή επαναχρησιμοποίησης των βιομηχανικών αποβλήτων εντός της παραγωγικής διαδικασίας.
 - (iii) συστήματα ελέγχου της ρύπανσης της ατμόσφαιρας.
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης.
- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι υφιστάμενες μεταποιητικές επιχειρήσεις που άρχισαν την εργασία τους πριν από την 1.1.1993. Το κριτήριο καθορισμού των επιχειρήσεων που θα δικαιούνται χορηγίας είναι όπως η δραστηριότητα για την οποία ζητείται χορηγία καλύπτει μεταποιητικές δραστηριότητες όλων των κλάδων όπως αυτοί καθορίζονται στο σύστημα NACE, Rev 1, Section D. Στις πρόνοιες του Σχεδίου εντάσσονται και περιπτώσεις βιοτεχνικών περιοχών στις οποίες απαιτείται η εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης. Επιχειρήσεις με ξένη συμμετοχή μικρότερη ή ίση του 20% θα δικαιούνται χορηγίας.
- (ε) το επιλέξιμο κόστος είναι το σύνολο του κόστους επένδυσης με εξαίρεση τις δαπάνες για αγορά γης, αγορά ανταλλακτικών, κόστος λειτουργίας, ταξίδια, αγορά οχημάτων, πληρομή Φ.Π.Α., πληρομή τόκων διανείων και αγορά τεχνολογίας.
- (στ) η ενίσχυση αφορά καταβολή επιχορήγησης 30% για επενδύσεις μέχρι €250.000. Επιπλέον επιχορήγηση 15% για το ποσό που υπερβαίνει τις €250.000 αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής.
- (ζ) η διάρκεια του προγράμματος είναι μέχρι την 31.12.2003.

Αριθμός 5578

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 2 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής χορηγίων για την υποβοήθηση μεταποιητικών βιομηχανικών μονάδων στην εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης.

- (η) η συνολική δαπάνη του προγράμματος ανέρχεται στις £6.750.000. (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 38.993, ημερομηνίας 18.02.1993). Η προβλεπόμενη δαπάνη για το 2001 ανέρχεται στις £250.000 (άρθρο 34.629, κεφάλαιο 14.02.3).
- (θ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με Αριθμό: 38.933 της 18.2.1993, 39.663 της 7.7.1993, 40.706 της 9.3.1994, 44.448 της 27.6.1996 και 48.230 της 7.8.1998.
- (ι) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: άνω των 1000.
- (ια) πρόνοια για επιστροφή της χορηγίας: Σε περίπτωση οριστικής διακοπής ή μη αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος θα επιστρέφεται το ποσοστό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει αποσβέσεις.
- (ιβ) κανόνες σώρευσης: Επενδύσεις που έχουν σχέση με το ίδιο σύστημα για το οποίο παραχωρήθηκε ήδη χορηγία με βάση το παρόν σχέδιο δεν επιχορηγούνται. Η τυχόν χορηγία που παραχωρείται για διαφορετικά συστήματα υπολογίζεται με βάση το συνολικό ύψος όλων των επενδύσεων οι οποίες επιπλέον στις πρόνοιες του σχεδίου. Το ποσό χορηγίας, που έτυχαν επιχειρήσεις από Κυβερνητική ή άλλες πηγές εκτός του παρόντος σχεδίου και το οποίο έχει σχέση με την εγκατάσταση νέων ή μετατροπή, βελτίωση ή αναβάθμιση υφιστάμενων συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης, αφαιρείται από οποιαδήποτε χορηγία η οποία είναι δυνατό να παραχωρηθεί με βάση το παρόν σχέδιο.
3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:
- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημόσιων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Εφόρο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της εμπορικής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου:
- (i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.
- (ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο οι αποδέκτες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- (iii) συνιστά εμπορική μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής και αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις, αλλά περιορίζεται στον τομέα της μεταποιητικής βιομηχανίας και ειδικότερα στις επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούσαν πριν την 1.1.1993, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό.
- (iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται στις συγκεκριμένες βιομηχανικές μονάδες αυξάνει τα εισοδήματά τους, μειώνει το κόστος παραγωγής τους, θέτοντας τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις σε ενοχότερη θέση στην κυπριακή αγορά σε σχέση με τις κυπριακές βιομηχανίες που λειτουργούσαν μετά την 1.1.1993 και δεν είναι δικαιούχοι του προγράμματος, καθώς και τις ξένες επιχειρήσεις που εξαγωγή ή δύνανται να εξαγάγουν τα προϊόντα τους στην κυπριακή αγορά. Επίσης, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές, σε βάρος των μη ενισχυόμενων κυπριακών και ξένων επιχειρήσεων.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν επιπύουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου.
- Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που οι ενισχύσεις χορηγούνται σε βιομηχανικές μονάδες πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων, αυτές δεν επιπύουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.
- Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας κρίθηκε ότι, εφόσον οι πιο πάνω επιχειρήσεις κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της μεταποιητικής βιομηχανίας στη Δημοκρατία. Τούτο υποστηρίζεται και από τις σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.
- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, ανήκει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.
- Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση επιπίπτει στις κατηγορίες

των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις της μεταποιητικής βιομηχανίας για την εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμία από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των «ενισχύσεων για εξαγωγές» που δυνάμει του άρθρου 5Α του Νόμου ο Έφορος δεν εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση, που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Επειδή η ενίσχυση αφορά το κόστος εγκατάστασης συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης σε επιχειρήσεις της μεταποιητικής βιομηχανίας, κρίθηκε ότι δεν αποτελεί ενίσχυση για εξαγωγές και επομένως δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α.

Περαιτέρω εξετάστηκε σε ποια από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση. Κρίθηκε ότι αυτή δύναται να εγκριθεί βάσει των Κανονισμών που καθορίζουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση, δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) του Νόμου, ενισχύσεων που χορηγούνται για την προστασία του περιβάλλοντος, ως ενισχύσεων για την προώθηση συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του κοινοποιηθέντος προγράμματος (σκοπό, δικαιούχους, επιλέξιμο κόστος, ένταση, κανόνες σώρευσης), έκρινε ότι αυτό δεν μπορεί να εγκριθεί διότι αντίκειται σε ουσιώδεις διατάξεις των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμών του 2001 (εφεξής καλουμένων ως «κανονισμοί»), οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και προβλέπουν την έγκριση, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, το κοινοποιηθέν σχέδιο αντίκειται προς τις διατάξεις των Κανονισμών στα ακόλουθα σημεία:

- (δα) Το κοινοποιηθέν σχέδιο, και για τις τρεις κατηγορίες συστημάτων ελέγχου της βιομηχανικής ρύπανσης δε διευκρινίζει τα στοιχεία του επιλέξιμου κόστους που μπορούν να υπεισέλθουν στον υπολογισμό της ενίσχυσης, συνολώς δεν μπορεί να διαπιστωθεί αν αυτά ανήκουν στο επιλέξιμο επενδυτικό κόστος, όπως αυτό περιγράφεται στα άρθρα 9 και 10 των Κανονισμών.
- (δβ) Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα αφήνει στη δικριτική ευχέρεια της αρμόδιας Υπουργικής

Επιτροπής τη δυνατότητα επιπλέον επιχορήγησης 15% για το ποσό που υπερβαίνει τις £250.000. Με τον τρόπο αυτό, δεν αποσαφηνίζεται η ακριβής ένταση της ενίσχυσης για κάθε ύψος επένδυσης, την οποία οφείλουν οι Αρμόδιες Αρχές να προσδιορίζουν σαφώς στα κοινοποιηθέντα προγράμματα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η ορθή αξιολόγησή τους από τον Έφορο. Η άσκηση διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους της Αρμόδιας Αρχής για τον καθορισμό της έντασης της ενίσχυσης έρχεται σε αντίθεση με την αναγκαιότητα ύπαρξης διάφανων και αντικειμενικών κριτηριών από τα οποία πρέπει να εξαρτάται η χορήγηση της ενίσχυσης και στην οποία θα μπορεί ο Έφορος να βασίζεται την αξιολόγησή του.

- (δγ) Ως προς τα συστήματα επεξεργασίας και διάθεσης υγρών ή/και στερεών αποβλήτων και τα συστήματα ελέγχου ρύπανσης της ατμόσφαιρας, το κοινοποιηθέν σχέδιο δε συνδέει τους συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς στόχους με τη συμμόρφωση ή/και υπέρβαση κοινοτικών ή/και κυπριακών παραμέτρων όπως προβλέπει το άρθρο 5(1) των Κανονισμών. Ειδικότερα, το άρθρο 5(1) αναφέρει ότι ενισχύσεις χορηγούνται για την πραγματοποίηση επενδύσεων—

- που επιτρέπουν στη δικαιούχο επιχείρηση να υπερβεί τις κοινοτικές παραμέτρους ή
- που πραγματοποιούνται από τη δικαιούχο επιχείρηση ελλείψει κοινοτικών παραμέτρων ή
- που η δικαιούχος επιχείρηση υποχρεούται να πραγματοποιήσει για να συμμορφωθεί με κυπριακές παραμέτρους όταν αυτές είναι αυστηρότερες από τις αντίστοιχες κοινοτικές.

Σημειώνεται επίσης ότι οι Κανονισμοί δεν προβλέπουν την έγκριση επενδυτικών ενισχύσεων για την απλή συμμόρφωση με κυπριακές παραμέτρους, ενώ για τη συμμόρφωση με κοινοτικές παραμέτρους προβλέπονται ενισχύσεις μόνο για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, επί 3 έτη από την έναρξη της ισχύος των Κανονισμών, με ακαθάριστη ένταση ενίσχυσης μέχρι 15 ποσοστιαίων μονάδων.

- (δδ) Ως προς τα συστήματα ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης των βιομηχανικών αποβλήτων, δε διευκρινίζεται από το κοινοποιηθέν σχέδιο η ακριβής μορφή των αποβλήτων που επαναχρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία. Επομένως δεν μπορεί να διαπιστωθεί η πιθανή συμβατότητά τους με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (έτσι όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2(1) των Κανονισμών), για τις οποίες δύνανται να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα ανωτέρω, έκρινε ότι οι αλλαγές που θα έπρεπε να επέλθουν για να καταστεί το πρόγραμμα συμβατό με τους Κανονισμούς είναι ουσιώδεις και εκτεταμένης μορφής, με αποτέλεσμα να ρηθγίσουν στη δημιουργία νέου προγράμματος και όχι στην τροποποίηση υφισταμένου. Οι αλλαγές αυτές θα έπρεπε κυρίως να αφορούν—

- (i) Τον καθορισμό του επιλέξιμου κόστους, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 των Κανονισμών, έτσι ώστε αυτό να περιορίζεται αυστηρά στις πρόσθετες αρχικές επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων,
- (ii) την υιοθέτηση συγκεκριμένων κριτηρίων για τη χορηγία ενισχύσεων που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6 των Κανονισμών και τα οποία δεν επιτρέπουν ενισχύσεις για συμμόρφωση με κυτταρικές παραμέτρους, όταν αυτές δεν είναι αυστηρότερες από τις κοινοτικές ή όταν οι εν λόγω επενδύσεις δεν πραγματοποιούνται ελλείψει κοινοτικών παραμέτρων,
- (iii) τον ακριβή προσδιορισμό της ακαθάριστης έντασης της ενίσχυσης για κάθε ύψος επένδυσης,
- (iv) όσον αφορά την κατηγορία 2(β)(ii) των συστημάτων ελέγχου βιομηχανικής ρύπανσης, τον καθορισμό των ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται από το άρθρο 2(1) των Κανονισμών για τις «αναανεώσιμες πηγές ενέργειας».

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία όμως δεν εγκρίνεται διότι αντίκειται στις διατάξεις του Νόμου ή/και των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμών του 2001.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

Α. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Χορηγιών για την Υποβοήθηση Μεταποιητικών Βιομηχανικών Μονάδων στην Εγκατάσταση Συστημάτων Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης», συνιστά δημόσια ενίσχυση. Η ενίσχυση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου, στο μέρος της που αφορά δημόσια ενίσχυση σε βιομηχανίες πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλευρικών προϊόντων.

Όσον αφορά το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, αυτό δεν είναι συμβατό με όλες τις διατάξεις του Νόμου ή/και των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμών του 2001. Ως εκ τούτου, εκδίδεται αρνητική απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε και θα πρέπει να καταργηθεί.

Β. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 8 Οκτωβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

(Ε.Λ.Ε. 25.06.002.14 (42.1.2.5.1.1.1))